

in opdracht van: **deVolkskrant** De argumenten zijn verzameld in groepsinterviews met deskundigen, ondernemers en werknemers. Met dank aan alle deelnemers voor hun denkwerk. gemaakt door: **De ArgumentenFabriek** **De Argumentenkaart**

Modetrend: de eenpitter

Voor jezelf beginnen is in de mode. Vorig jaar waagde een recordaantal Nederlanders de stap naar het zelfstandig ondernemerschap: 100 duizend. En veel daarvan zijn eenmanszaakjes: specialisten die liever voor zichzelf werken dan naar een baas luisteren. tekst Jan Kooistra

In december vorig jaar ontving de Arnhemse Kamer van Koophandel het 100 duizendste bedrijf dat zich in 2007 in het landelijke Handelsregister inschreef. Een record. Nog nooit werden in één jaar zoveel bedrijven opgericht. Dat is goed voor de economie. Ondernemers, schreef PvdA-staatssecretaris Frank Heemskerk van Economische Zaken in december in een brief aan de Tweede Kamer, zijn innovatief en dwingen andere bedrijven tot innovatie. En ze zijn goed voor de werkgelegenheid, al is het maar doordat ze een baan voor zichzelf hebben bedacht. Maar is het wel zo goed voor de economie als Nederlanders massaal ontslag nemen om voor zichzelf te beginnen? Toevallig was de 100 duizendste nieuwe onderneming van 2007 een loodgietersbedrijf. Maar het had net zo goed een arts, accountant of it-consultant kunnen zijn. Of een advocaat. Want het aantal Neder-

landers dat zonder personeel voor zichzelf begint, is hoog. In januari 2007 waren er in totaal 245 duizend zelfstandigen zonder personeel, stelt het EIM, een instituut dat onderzoek doet naar het Nederlandse en Europese bedrijfsleven, in een in oktober 2007 verschenen rapport. Dat aantal is vorig jaar flink zijn opgelopen, tot 300 duizend, schat het EIM. In 1998 was het aantal nog ruim 140 duizend, een dikke verdubbeling dus in tien jaar. Dan kun je gerust van een trend spreken. Dit zijn niet allemaal fulltime ondernemers die dromen van een groot bedrijf. Gevraagd naar hun toekomst denkt ruim 80 procent over drie jaar geen personeel in dienst te hebben. De FNV voorspelt dat hun aantal de komende tien jaar groeit tot 750 duizend. Deze trend heeft gevolgen voor de verzorgingsstaat, die ooit is ontworpen voor werknemers die een leven lang voor dezelfde baas werken. Zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) verzekeren zich lang niet allemaal tegen arbeidsongeschiktheid en regelen bijvoorbeeld hun pensioen zelf. Staatssecretaris Heemskerk erkent dat dat een probleem kan worden. 'Als het aandeel zelfstandigen van 10 procent naar 30 procent gaat, kan dat de houdbaarheid van collectieve voorzieningen zoals pensioenen aantasten', waarshuwde hij vorige maand in een interview in *het Financieel Dagblad*. De populariteit van de eenmanszaak is simpel: veel ondernemers kiezen voor de vrijheid die ze als eigen baas hebben. Als je wilt, begin je 's ochtends in pyjama aan de keukentafel. Je beslist zelf wanneer je werkdag er op zit, en het geld speelt vaak ook een rol. 'De rekensom is snel gemaakt', schreef Kees de Kruijf, directeur van ZZP Oké, een adviesbureau voor freelance interim professionals, zaterdag in *de Volks-*

Zijn eenpitters een zegen voor de economie? Lees de opinie-artikelen van De Kruijf en Van Wersch en Smeenk op volkskrantbanen.nl/zzp en discussieer mee. En test of jij een goede zelfstandige bent.

Zelfs aanbiedingen uit Dubai en Jemen

'Ik had niet verwacht dat het zo gemakkelijk zou gaan, dat het zo laagdrempelig is.' Robert van Meijeren (45) is in september vorig jaar voor zichzelf begonnen als SAP financieel consultant. Bedrijven die software van het Duitse SAP in gebruik nemen, kunnen hem inhuren voor advies. 'In de eerste plaats was het een keuze voor vrijheid. Om nee te kunnen zeggen.' Inmiddels is hij met zijn eerste opdracht bezig. 'Ik zat zes dagen op de bank toen de telefoon ging. Een dag later was ik aan het werk.' 'Je ziet steeds meer SAP-consultants voor zichzelf beginnen en je ziet wat die jongens verdienen.' Van Meijeren verdient nu meer voor vier dagen werk dan voor vijf dagen in loondienst. En zijn pensioen? 'Beleggen is een hobby, dat kan ik beter dan de pensioenfondsen.' Voor opdrachten vertrouwt hij wel op hulp van buitenaf. Daarvoor gebruikt hij gespecialiseerde bemiddelingsbureaus. En LinkedIn. 'Als je als SAP-consultant niet op LinkedIn staat, dan denk ik dat er iets aan de hand is. Op LinkedIn staat mijn cv en wanneer ik beschikbaar ben. Zelfs uit Jemen en Dubai komen aanbiedingen binnen. Maar dat doe ik niet. Ik heb een gezin, en ben ook graag thuis.'

Zonder te overleggen. Heerlijk

'Ik zat te twijfelen. Tijdens mijn studie eigenlijk al. Twijfelen, tobben. Ik dacht, als ik dit de komende dertig jaar moet doen', vertelt Ottelina Asselbergs (31) over haar tijd bij een communicatie- en PR-bureau. 'Het is niets voor mij om in een organisatie te werken. Ik wil mijn eigen ding doen en niet orders van anderen opvolgen.' Asselbergs is daarom een eigen bedrijf begonnen: Young People Coaching. Ze coacht jongvolwassenen in een eerste of tweede baan of scholieren en studenten die niet goed weten wat ze willen. 'Ik ben in juni begonnen. Toen heb ik me ingeschreven bij Kamer van Koophandel. Maar eigenlijk in september', vertelt ze. Sinds afgelopen september huurt ze een bedrijfsruimte in het centrum van Utrecht. Ze deelt de ruimte met een andere ondernemer. Zij is er drie dagen per week om cliënten te kunnen ontvangen. Meer is niet nodig, ze wil voorlopig niet meer dan 24 uur per week werken. Haar man werkt ook en ze hebben een zoon van twee. 'Maar 's avonds werk ik net zo goed nog even thuis. Ik zie het niet echt als werk, zo leuk vind ik het.' Ik vind de vrijheid fijn, zelf mijn website maken zonder met iemand te hoeven overleggen. Heerlijk.'

Misschien weer twee dagen in loondienst

Willem Stroink (53) is bedrijfsarts. Hij zit al 22 jaar in het vak, altijd parttime. Jarenlang had hij een dag in de week als zelfstandig manueel therapeut praktijk aan huis, in Zeist. Op zijn vrije dag behandelde hij patiënten met gewrichtsklachten. Tot in 2004 bedrijven niet langer verplicht waren aangesloten bij een arbodienst. 'Toen kreeg ik de smaak te pakken van het ondernemerschap.' Stroink ging weg bij de arbodienst waar hij werkte en werd fulltime ondernemer. En hij was niet de enige. De omzet bij de arbodiensten viel terug zonder de gedwongen winkelnering. 'Veel ontslagen collega's kwamen daardoor op de markt, het is op het ogenblik lastig om omzet te genereren. Je moet een sterk netwerk hebben.' Inmiddels gaat het weer beter met de arbodiensten, die weer artsen aannemen. 'Ik denk er over na om twee dagen in de week weer in loondienst te gaan werken. Kijk, je bent toch eenpitter en vaak in je eentje op locatie aan het werk. Ik vond het werken met anderen, met bijvoorbeeld arbeidsdeskundigen, arbeidshygiënist en psychologen, erg leuk. Teamwork, dat is de kern van het vak. En het leukst.'